

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра «Охорони праці та безпеки життєдіяльності»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету ЕТ
М.І.Шпіка
« »   2014   року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
1.03 «ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ТА
ТЕХНОГЕННОЮ БЕЗПЕКОЮ»

галузь знань 1702 «Цивільна безпека»

спеціальність 8.17020201 «Охорона праці(за галузями)»

факультет Електричного транспорту

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма навчальної дисципліни «Державне управління охороною праці та техногенною безпекою» (для студентів спеціальності 8.17020201 «Охорона праці(за галузями)».

Розробник: к.т.н., доцент кафедри «Охорони праці та безпеки життєдіяльності», Нікітченко О.Ю.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри «Охорони праці та безпеки життєдіяльності»

Протокол від « 08 » 09 2014 року № 2

Завідувач кафедри (Хворост Н.В.)

Робочу програму схвалено на засіданні випускової кафедри «Охорони праці та безпеки життєдіяльності».

Протокол від « 08 » 09 2014 року № 2

Завідувач кафедри (Хворост М.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 04 » 12 2014 року.

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. №46-01.:

Методист НМВ (Григоренко С.В.) « 4 » 12 2014 р.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів 2,5	Нормативна	Рік (роки) підготовки	
		6-й	-й
		Семестр(и)	
		11-й	-й
Загальна кількість годин 90	Галузь знань 1702 «Цивільна безпека» (шифр і назва)	Лекції*:	
		15 год.	... год.
Модулів – 1		Практичні, семінарські*:	
		15 год.	... год.
Змістових модулів (ЗМ) – 2		Лабораторні*:	
		год.	... год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Спеціальність: 8.17020201 “Охорона праці(за галузями)” Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	Самостійна робота*:	
		60 год.	... год.
Індивідуальне (науково-дослідне) завдання (ІЗ)		Індивідуальні завдання:	
		.. год.	... год.
		Вид контролю: (залишити потрібне; вказати номери семестрів)	
		залік	-

Примітка:

* вказуються години відведені по дисципліні в цілому на дану навчальну роботу.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни становить – 33 %,

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців (спеціалістів та магістрів) умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також .

Завдання вивчення дисципліни передбачає забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні державні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці;
- основні поняттями системи управління охороною праці й системним мисленням, при якому питання системного підходу до управління охороною праці оцінюються як найважливіші пріоритети в професійній діяльності;
- систему реалізації вертикалі державного управління промисловою безпекою.
- законодавчу базу державного управління промисловою безпекою;
- наукові й організаційні основи безпеки виробничих процесів і стійкості виробництв в надзвичайних ситуаціях

вміти:

- застосовувати положення законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій;
- організовувати діяльність виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- аналізувати й оцінювати небезпечні і шкідливі виробничі фактори
- керувати діями щодо запобігання виникненню нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
- застосовувати й нарощувати отримані знання щодо діяльності комісії з питань охорони праці .

мати компетентності:

- керуючись принципами державного управління визначати завдання держави у сфері охорони праці, здійснювати прогнозування та планування діяльності
- визначати проблеми охорони праці і пріоритетні шляхи їх вирішення;
- збирати та опрацювати дані щодо проведення ідентифікації та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки;

- формулювати завдання систем управління; основні параметри систем та її характеристики, цільові функції системи, види моделювання в системі управління охороною праці

3. Програма навчальної дисципліни.

МОДУЛЬ 1. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ТА ТЕХНОГЕННОЮ БЕЗПЕКОЮ

Змістовий модуль 1. Система державного управління охороною праці в Україні.

Тема 1. Правові основи працезохоронної політики в Україні

Тема 2. Органи державного управління охороною праці в Україні

Тема 3. Державні соціальні гарантії працюючих в Україні

Тема 4. Принципи розробки заходів по забезпеченню охорони праці, виробничої санітарії, протипожежного стану та охорони навколишнього середовища на об'єкті підвищеної небезпеки .

Змістовий модуль 2. Державне управління промисловою безпекою.

Тема 1. Законодавча база державного управління промисловою безпекою

Тема 2. Органи державного управління промисловою безпекою та їх повноваження.

Тема 3. Порядок організації навчання та перевірки знань керівників підприємств та спеціалістів, що експлуатують об'єкти підвищеної небезпеки.

Тема 4. Організація і проведення режимно-обмежувальних заходів в зонах стихійних лих і техногенних катастроф.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					у	у тому числі				
		л	п	лаб	ін д	с.р.			л	п	ла б	ін д
Модуль 1 Державне управління охороною праці та техногенною безпекою												
Змістовий модуль 1. . Система державного управління охороною праці в Україні.												
Тема 1.	11	2	2			7	-	-	-	-	-	-
Тема 2.	11	2	2			7	-	-	-	-	-	-
Тема 3.	11	2	2			7						
Тема 4.	11	1	1			9						
Разом за змістовим модулем 1	44	7	7			30						
Змістовий модуль 2. Державне управління промисловою безпекою.												
Тема5.	12	2	2			8						
Тема6.	11	2	2			7						
Тема7.	11	2	2			7						
Тема8.	12	2	2			8						
Разом за змістовим модулем 2	46	8	8			30	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	15	15		-	60	-	-	-	-	-	-

5. Теми семінарських занять (не передбачені навчальним планом)

6. Теми практичних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Державна політика управління в галузі охорони праці	3
2	Державні соціальні гарантії працюючих в Україні..	3
3	Вивчення закону України «Про промислову безпеку»	2

4	Алгоритм виявлення, оцінки та зменшення ризиків виникнення небезпечних ситуацій на виробництві	2
5	Заходи з попередження, локалізації і ліквідації наслідків техногенних аварій і катастроф.	2
6	ПРАВИЛА техногенної безпеки у сфері цивільного захисту на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях .	3
	Всього:	15

7. Теми лабораторних занять
(не передбачені навчальним планом)

8. Самостійна робота

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Написання припису спеціаліста служби охорони праці	10
2	Правове регулювання аудиту з промислової безпеки і охорони праці.	10
3	Діяльність спеціально уповноваженого державного органу з питань радіаційної безпеки	10
4	Вимоги безпеки до виробничого устаткування та технологічних процесів.	10
5	Небезпека виникнення аварій та аварійних ситуацій на виробництві.	10
6	Діяльність спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади з нагляду за охороною праці.	10
	Разом	60

9. Індивідуальні завдання
(не передбачені навчальним планом)

10. Методи навчання

Словесні, наочні, практичні, репродуктивні (пояснювально-ілюстративні). Розв'язок задач. Конспектування лекцій. Самостійна робота.

11. Методи контролю

Тестування. Практична перевірка умінь і навичок. Розв'язок задач.

11. Методи контролю

Поточний у вигляді виконання контрольних робіт. Підсумковий – залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточна і семестрова атестація та самостійна робота								Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				100%
T-1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	
50%				50%				

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види на- вчальної діяль- ності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шка- лою ЄКТС
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики, диф. заліку	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73	задовільно		D
60-63			E
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливіс- тю повторного складання	Fx
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення.

1. Нікітченко О. Ю. Методичні вказівки до проведення практичних занять з дисципліни «Державне управління охороною праці та техногенною безпекою»
2. Нікітченко О. Ю. Методичні вказівки до самостійної роботи студентів з дисципліни «Державне управління охороною праці та техногенною безпекою»

14. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про охорону праці». – К., 21.11.2002 р., №229-IV.
2. Грибан В. Г., Негодченко О. В. Охорона праці: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. Г. Грибан, О. В. Негодченко — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 280 с.
3. Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є.-Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами: Навч. посіб. – К.: Знання, 2007. – 367 с.
4. Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в галузі. – Навчальний посібник. – К.: Професіонал, 2004. – 288 с.
5. Ярошевська В.М., Чабан В.Й. Охорона праці в будівельній галузі: Навч. посіб. – Рівне: НУВГП, 2005. – 313с.
6. Батлук В. А. Охорона праці в галузі телекомунікацій: Навч. посіб. – Львів: Афіша, 2003. – 320 с.
7. Березюк О. В., Лемешев М. С. Охорона праці в галузі радіотехніки: Навч. посіб. – Вінниця: ВНТУ, 2009. – 159 с.
8. Охорона праці в будівництві: Навч. посіб. посібник / за редакцією Коржика Б.М. і Іванова В.М. – Харків: Форт, 2010. – 388 с.
9. Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі: Навч. посіб. – К.: Книжкове вид-во НАУ, 2005. – 268 с.
10. Русаловський А.В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навчальний посібник. – 3-є видання, доповн. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2008. –272 с.
11. Положення «Положення про Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки України», затверджене Указом Президента України від 6 квітня 2011 року, № 408/2011.
12. НПАОП 0.00-4.09-07 Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства. Затв. Держнаглядохоронпраці від 21.03.2007, наказ № 55.
13. НПАОП 0.00-4.21-04. Типове положення про службу охорони праці. Затв. Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004, наказ № 255. Зміни: Наказ

Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду від 02.10.2007 р. № 236;

14. НПАОП 0.00-4.12-05. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці. Затв. Наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 р. за № 15. Зареєстр. Мін'юстом України 15 лютого 2005 р. за № 231/10511.

15. НПАОП 0.00-2.23-04 «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат». Постанова Кабінету Міністрів України від 27 червня 2003 р. № 994.

16. ДСТУ 2293-93 ССБП «Охорона праці. Терміни та визначення».

17. Міждержавний стандарт ГОСТ 12.0.230-2007 ССБТ. Системи управління охороною праці. Загальні вимоги.

18. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджені Головою Держгірпромнагляду 7.02.2008 р.

19. Директива Ради Європейських Співтовариств 89/391/ЕЕС «Про впровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників».

20. Міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007 Occupational health and safety management systems – Requirements. Системи менеджменту охорони праці – Вимоги.

21. Міжнародний стандарт OHSAS 18002, Guidelines for the implementation of OHSAS 18001. Настанова по впровадженню OHSAS 18001.

Internet-джерела

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду (Держгірпромнагляду).
2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України.
3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://www.iacis.ru> - Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств-участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
6. <http://base.safework.ru/iloenc> - Энциклопедия по охране и безопасности труда МОТ.